

Pressemeddelelse fra Danmarks Lungeforening, klausuleret til søndag 4. november 2012:

Børns rettigheder bør omfatte et liv uden tobaksrøg

Hele 60 procent af befolkningen svarer i en ny landsdækkende undersøgelse, at de er positive over for islandsk lovgivning, der giver voksne med ansvar for børn pligt til at sikre, at børn ikke udsættes for tobaksrøg. Også steder, hvor lovgivning om rygeforbud ikke gælder.

Ny undersøgelse fra Epinion viser, at danskerne er parate til en stramning i lovgivningen, der kan beskytte børn mod tobaksrøg. Undersøgelsen om rygning og tobaksforurenede luft laves hvert år i et partnerskab mellem Sundhedsstyrelsen, Kræftens Bekæmpelse, Hjerteforeningen og Danmarks Lungeforening.

Inspirationen kommer fra Islands lov om tobakskontrol fra 2002, som indledes med en bestemmelse om, at ethvert menneske har ret til ikke at indånde luft forurenede af andres tobaksrøg. Og at de, der har ansvar for et barn, skal søge at sikre barnets ret til ikke at indånde tobaksforurenede luft også på steder, hvor rygning er tilladt. Bestemmelsen har karakter af en formålsparagraf, og der er således ikke knyttet et strafansvar til overtrædelser. Baggrund for lovgivningen var mange tobaksrelaterede dødsfald af KOL og lungekræft og, i forhold til børn og unge, et forsøg på at nedbringe antallet af nye rygere. Det har senere vist sig, at Island har nedbragt antallet af børn, der har røget inden for den seneste måned fra 31 procent til kun 10 procent. Det er europæisk rekord.

Undersøgelsen om tobaksforurenede luft viser også, at 63 procent af danskerne mener det burde være en rettighed for børn at vokse op i et hjem, hvor de ikke bliver udsat for tobaksforurenede luft. 68 procent af danskerne mener, at det burde være en rettighed for alle dagplejebørn at blive passet i et hjem, hvor der aldrig bliver røget indendørs – heller ikke uden for åbningstiden.

Den danske rygelov tager i dag ikke højde for børns rettigheder i forhold til tobaksforurenede luft – heller ikke i dagplejen. Direktør i Danmarks Lungeforening, Anne Brandt, glæder sig over danskernes vilje til at passe på børns lunger:

- Det er positivt at se, at danskerne synes, at det er de voksnes ansvar, at børn ikke udsættes for luft, der er forurenede af tobaksrøg. Jeg synes, de danske politikere skulle undersøge den islandske model og i det hele taget arbejde frem mod den samme udvikling inden for børns og unges rygning, som Island er førende inden for. Børns lunger skal beskyttes mod påvirkninger, der kan give nedsat lungefunktion senere i livet.

Hvert 5. småbarn og hvert 10. skolebarn lider af astma, og udsættelse for tobak er langt den vigtigste årsag, som faktisk kan forhindres, siger Hans Bisgaard, professor i børneastma på Københavns Universitet og leder af Dansk Børneastma Center (COPSAC) på Gentofte Sygehus. Børn af mødre, der ryger under graviditeten, fødes med markant nedsat lungekapacitet.

- Udsættelse for tobaksrøg er den stærkeste kendte årsag til svære astmaanfald hos småbørn og hæmmer den naturlige vækst i børns lungefunktion, siger Hans Bisgaard.

Børn indånder tobaksrøg både ude og hjemme

41 procent af rygerne angiver, at der dagligt ryges indenfor i deres eget hjem, og blandt de rygere, der har børn under 18 år, er det 26 procent, der dagligt ryger i eget hjem.

Uden for hjemmet ser billedet ikke meget bedre ud:

- 34 procent af danskerne i undersøgelsen oplyser, at deres yngste barn bliver udsat for tobaksrøg hos bedsteforældre
- 31 procent af danskerne i undersøgelsen oplyser, at deres yngste barn bliver udsat for tobaksrøg hos anden familie
- 23 procent af danskerne i undersøgelsen oplyser, at deres yngste barn bliver udsat for tobaksrøg hos venner

Der er en interessant tendens i danskernes svar: Det viser sig nemlig, at både rygere og ikkerygere er mere positive over for den islandske model jo yngre børn, de har i hjemmet. Det mener Danmarks Lungeforening tyder på, at de fleste godt ved, at tobaksrøg især er skadeligt for små børns lunger:

- Jeg mener, det er meget vigtigt med nogle klare børnerettigheder på tobaksområdet. Først og fremmest vil det være en håndsækning til at stå fast på, at man vil beskytte sit barn ude som hjemme. Der er simpelthen brug for en god rygstøtte, så man uden forlegenhed kan sige fra over for andre, der vil ryge i nærheden af ens barn, siger foreningens direktør Anne Brandt.

YDERLIGERE INFORMATION

Børnerådet er orienteret om udsendelsen af denne pressemeddelelse og kan kontaktes for kommentarer ved henvendelse til undertegnede:

Presse- og kommunikationschef i Danmarks Lungeforening, Birgitte Skøtt Lenstrup, mobil 22 56 65 15, e-mail bsl@lunge.dk

FAKTA

Yderligere information og tal kan indhentes ved kontakt til presse- og kommunikationschef i Danmarks Lungeforening, Birgitte Skøtt Lenstrup, mobil 22 56 65 15, e-mail bsl@lunge.dk

Undersøgelsen om rygning og tobaksforurening i omgivelserne 2012:

Undersøgelsen er gennemført i september 2012 blandt 5.000 danskere (fra 15 år) af Epinion A/S for Sundhedsstyrelsen, Kræftens Bekæmpelse, Hjerteforeningen og Danmarks Lungeforening.

Islands lov om tobakskontrol, 2002 no. 6, 31. januar, afsnit I.

1. Formålet med denne lov er at begrænse sundhedsskader og dødsfald forårsaget af tobak ved at reducere tobaksforbruget og beskytte mennesker mod virkningerne af tobaksrøg.
2. Ethvert menneskes ret til ikke at blive tvunget til at indånde luft forurenet af tobaksrøg fra andre skal respekteres.
3. Personer med ansvar for et barn skal søge at sikre barnets rettigheder i henhold til stk. 2, selv på steder, hvor rygning ikke er forbudt i henhold til afsnit III af denne lov.

FN's konvention om barnets rettigheder (Børnekonventionen):

Artikel 24 (uddrag): Deltagerstaterne anerkender barnets ret til at nyde den højest opnåelige sundhedstilstand.

ESPAD-rapporten fra maj 2012 om børn og unges rygning:

Den europæiske undersøgelse European School Survey Project on Alcohol and Drugs (ESPAD) kunne i slutningen af maj 2012 vise (The 2011 ESPAD Report), at den største nedgang i børn og unges cigaretforbrug inden for den seneste måned var i Island. Tallet var markant i forhold til resten af Europa. Island er således det eneste land, hvor rygning i de seneste 30 dage er faldet kontinuerligt i perioden fra 1995-2011, fra 32 procent i 1995 til 10 procent i 2011 (side 123). Resten af de nordiske lande – dog ikke Danmark - bliver fremhævet som positive eksempler i forhold til udviklingen i børn og unges rygning. Island er desuden det land, hvor færrest har prøvet at ryge (26 procent). Undersøgelsen er foretaget blandt 16-årige elever i 37 lande.